

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان

در میان کتابهای کتابخانه دانشکده ادبیات اصفهان ، که بیش از شش سال از تاسیس آن نمی‌گذرد ، گذشته از کتابهای چاپی فارسی و عربی و زبانهای خارجی ، که تعداد آنها در حدود پنجاه هزار مجلد می‌باشد ، تعداد زیادی کتاب خطی نیز وجود دارد که در قفسه‌های خاصی ، با کمال دقت نگهداری می‌شود. در بین این کتابها هم نسخه‌های کمیاب و پراورزشی یافت می‌شود که توصیف و معرفی آنها را ، فهرستی شامل نام کتاب ، مؤلف ، تاریخ کتابت نسخه ، نام کاتب ، نوع کاغذ و خلاصه مشخصات مربوط به کتاب شناسی و نسخه شناسی در بایست بود. اینجانب دو سال پیش بانجام این مهم دست‌یازید و فهرست نسخه‌های خطی موجود تا آن زمان را مطابق برگه‌های نمونه فهرست نویسی فراهم ساخت. البته تعداد کتابهای خطی کتابخانه تا آن هنگام چندان زیاد نبود و فهرست آنها نیز چنانکه در صفحات آینده ملاحظه می‌شود قبلاً تنظیم شده بود، لکن از آن تاریخ بعد بتدریج بر تعداد نسخه‌های خطی افزوده گشت و متأسفانه کارهای زیاد کتابخانه و فرصت کم مجال تهیه فهرست نسخه‌های خطی جدید را نداد و در نتیجه کار معرفی کتابهای خطی بتأخیر افتاد. در آذرماه سال گذشته نیز کتابهای خطی و چاپی عربی عارف دانشمند فرزانه شادروان الفت طبق وصیت آن مرحوم بکتابخانه دانشکده ادبیات منتقل گردید

و بدین ترتیب نسخه های خطی کمیاب و نفیس دیگری بر کتابهای خطی کتابخانه افزوده شد و بنا به پیشنهاد کتابخانه ، ریاست محترم دانشکده موافقت فرمودند فهرست کتابهای خطی مرحوم الفت بصورت کتابی جداگانه ضمیمه نشریه دانشکده ادبیات منتشر گردد .

اکنون که خوشبختانه پس از مدتها انتظار نشریه دانشکده ادبیات آماده انتشار گشته است و فرصت کافی جهت تهیه فهرست کامل کتابهای خطی کتابخانه نیست بر آن شدم فهرست اجمالی نسخه های خطی موجود در کتابخانه تا پایان سال هزار و سیصد و چهل و دو را ، که فهرست آنها چنانکه گذشت قبلا تهیه شده است ، جهت آگاهی علاقمندان و ارباب ذوق در نشریه دانشکده درج نمایم . البته بخواست ایزد توانا معرفی کامل نسخه های خطی کتابخانه در شماره های آینده نشریه دنبال خواهد شد و فهرست نسخه های خطی شادروان الفت نیز بصورت مجلدی مستقل انتشار خواهد یافت .

فهرست حاضر بصورت الفبایی نام کتابها منظم گردیده و پس از آن به ترتیب نام مؤلف ، شماره کتاب ، توصیف مختصر کتاب و مشخصات مربوط به نسخه شناسی ذکر شده است . ناگفته نماند که چون کتابها در نهایت اختصار معرفی شده این فهرست معرفی همه مزایا و مشخصات نسخه های خطی را دربر ندارد ، بویژه که در میان کتابهای خطی نسخه های پرارزش و گران قدری یافت می شود که باید بادقت بیشتر و توصیف کاملتر معرفی گردد .

* آتشکده آذر : لطفعلی بیگ آذربیدگلی ، ش ۵۱۳۴ ، شکسته نستعلیق
 سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، باس لوح زرین ،
 آذر (م ۱۱۹۵) سرگذشت و نمونه اشعار ۸۴۰ شاعر را در آتشکده فراهم
 آورده و شرح حال و برخی اشعار خود را نیز در پایان آن افزوده است ، ۱۸۵
 برگ ۱۸×۲۸ ، ۲۱ سطر ۱۳×۲۲ ، کاغذ فرنگی نخودی ، جلد تیماج مشکی
 مقوایی .

آغاز :

در طوف حرم دیدم دی مفیجه می گفت
 اینخانه باینخوبی آتشکده بایستی
 فروغ آتشکده دل و زبانه اخگر زبان سپاس بقیاس قدیمی است .
 انجام :
 جمشیدی و جام تو شکستن نتوان
 خورشیدی و پیش تو نشستن نتوان
 بگشاد خدا برویت این در خوشباش

آن در که خدا گشاد بستن نتوان

* آیات الاحکام ، ش ۲۲۶۴ ، نسخ روز چهارشنبه ۱۵ شوال ۱۰۴۱ ،
 عنوان و نشان شنگرف ، آیات نیز شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، آغاز نسخه
 افتاده و چندین برگ از وسط نسخه وصال گردیده است ، ۳۷۱ برگ ۱۲×۲۲ ،
 ۱۷ سطر ۷×۱۵ ، کاغذ سپاهانی نخودی ، جلد تیماج مشکی مقوایی درون
 سرخ ضربی .

* اختیارات بدیعی : حاجی زین العطار علی بن الحسین الانصاری اصفهانی
 ش ۵۱۳۸ ، نستعلیق سده ۱۲ ، عنوان شنگرف ، انجام نسخه افتاده است ،
 زین العابدین انصاری طبیب شاه شجاع مظفری بوده است . اختیارات بدیعی در
 دو مقاله است . مقاله اول در مفردات و مقاله دوم در مرکبات ، ۲۰۵ برگ
 ۱۵×۲۱۱ ، ۱۷ س ۱۵×۹ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج مشکی یک لا .

* اشارات الاصول : حاج محمد ابراهیم کلباسی ، ش ۵۱۳۲ ، ج ۱ ،
نسخ سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، عنوان در حاشیه نیز شنگرف ، جدول
زر و شنگرف و لاجورد ، با سرلوح ، مؤلف کتاب محمد ابراهیم بن حاج
محمد حسن کلباسی از علمای بزرگ امامیه در قرن ۱۳ و ۱۴ و از معاصران
سید حجة الاسلام رشتی و صاحب روضات بوده است ، ۲۴۹ برگ ۱۹×۲۹ ،
۲۵ سطر ۱۲×۲۱ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج آلبالویی مقوایی .

* بحار الانوار : محمد باقر بن محمد تقی بن مقصود علی مجلسی سپاهانی ، ش
۲۱۷۳ ، ج ۱ ، نسخ محمد مهدی بن حسن الحسینی در ۱۲۷۲ ، عنوان و نشان
شنگرف ، با حواشی ، ۱۴۳ برگ ۲۰×۳۰ ، ۲۵ سطر ۱۲×۲۰ ، کاغذ سپاهانی ،
جلد تیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی .

* - ش ۲۱۷۳ ، ج ۲ ، نسخ ۱۲۶۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، با
حواشی ، ۱۹۸ برگ ۲۰×۳۰ ، ۲۵ سطر ۱۲×۲۰ ، کاغذ سپاهانی ، جلد
تیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی .

* - ش ۲۱۷۳ ، ج ۳ ، نسخ سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف با
حواشی ، ۱۸۱ برگ ۲۰×۳۰ ، ۲۵ سطر ۱۲×۲۰ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج
قهوه‌یی ضربی مقوایی .

* - ش ۲۱۷۴ ، ج ۴ ، نسخ محمد حسین بن آخوند ملاعلی در عصر
روز شنبه ۲۶ رجب ۱۲۶۶ در مدرسه قطبیه از اراضی شمس آباد از محلات
دارالسلطنه - اصفهان ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، سرلوح ،
با حواشی ، ۱۶۵ برگ ۲۱×۳۰ ، ۳۰ سطر ۱۳×۲۲ ، کاغذ سپاهانی ، جلد
تیماج مشکی زرکوب ضربی مقوایی .

* - ش ۲۱۷۵ ، ج ۷ ، نسخ محمد حسن بن عبدالله الکاتب در ذی الحجة
۱۲۷۴ ، عنوان و نشان شنگرف ، ۲۸۴ برگ ۲۱×۳۰ ، ۲۷ سطر ۱۲×۲۰ ،
کاغذ فرنگی ، جلد تیماج سرخ مقوایی .

* - ش ۲۱۷۶ ، ج ۸ ، نسخ سده سیزدهم ، عنوان و نشان شنگرف ،
با حواشی ، نشان در حواشی نیز شنگرف ، ۳۲۸ برگ ۲۱×۳۰ ، ۲۵ سطر

- ۱۲×۲۰ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج تریاکی ضربی قهوه‌یی .
- * - ش ۲۱۷۷ ، نیمه دوم جلد هشتم (کتاب الغتن) ، نسخ سده سیزدهم ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی ، ۴۱۷ برگ ۲۱×۳۱ ، ۲۵ سطر ۱۲×۲۱ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی .
- * - ش ۲۱۷۸ ، ج ۹ ، نسخ حسن بن علی نائینی در ۱۲۷۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی ، ۲۲۸ برگ ۲۱×۳۰ ، ۳۰ سطر ۱۲۵×۲۰ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج آلبالویی ضربی مقوایی .
- * - ش ۲۱۸۱ ، ۱۹ (القرآن والدعاه) ، نسخ محمدحسن بن عبدالله الکاتب در روز دوشنبه ۱۱۳ رجب ۱۲۸۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، تاریخ تملك ۱۲۸۲ و ۱۲۸۶ در پشت برگ آخر نسخه ، ۱۳۶ برگ ۱۵×۲۱ ، ۲۵ سطر ۹×۱۵ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی .
- * - ش ۲۱۸۳ ، ج ۲۳ (کتاب العقود والایقاعات) ، نسخ سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، با حواشی ، محمد حسین بن حاج محمد کاشی در ۱۲۴۵ نسخه را با نسخه اصلی خط مرحوم مجلسی مقابله کرده است ، ۱۲۶ برگ ۱۹×۲۹ ، ۳۰ سطر ۱۲×۲۱ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی .
- * - ش ۲۲۳۹ ، (کتاب الطهارة) ، نسخ محمد حسن بن عبدالله - الطابت در ربیع الاول ۱۲۸۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی ، ۲۹۰ برگ ۲۱×۳۰ ، ۳۳ سطر ۱۲×۲۱ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج سرخ زرکوب ضربی مقوایی .

پ

بهارستان : جامی ، ش ۱۱۰۷۴ ، نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی ، برگهایی از آخر نسخه افتاده است ، در پشت برگ نخست نیز مطالب پراکنده‌یی بفارسی و عربی یادداشت گردیده است ، ۲۱۶ برگ ۱۸×۱۰ ، ۱۵ سطر ۶×۱۲ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج آلبالویی مقوایی فرسوده .

ت

*** تاریخ اکبری** : شیخ ابوالفضل بن شیخ مبارک علامی ناگوری
ش ۵۱۳۳ ، نستعلیق محمد جعفر بن ملامحمد حسین دماوندی در ربیع الاول
۱۱۰۷ بدستور احمد بیک غلام سرکار عالی ، چند برگ از آغاز نسخه افتاده
است . تاریخ اکبری سرگذشت زندگی اکبرشاه و پدرش می باشد و در ۱۰۰۴
هجری تألیف شده و اکبرنامه هم نامیده می شود ، ۴۰۸ برگ ۱۹×۲۹ ، ۱۸
سطر ۱۱۵×۱۹ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی عطف تیماج
قهوه‌پی .

*** تاریخ ایران** : ، ش ۱۲۷۷ ، شکسته نستعلیق خوش فضل‌الله بن
عبدالله در زمان ناصرالدین شاه در روز شنبه ۱۵ رمضان ۱۲۷۶ ، عنوان نسخ
خوش بازر و شنگرف ، جدول زر و شنگرف و لاجورد ، میان سطرها در تمام
برگها زراندود ، سرلوح گل و بوته سرخ و آبی نقاشی . تاریخ ایران از
پیشدادیان است تا زمان انوشیروان ، ۱۷۵ برگ ۱۳×۲۱ ، ۱۲ سطر ۱۵×۹ ،
کاغذ فرنگی ، جلد تیماج مشکی مقوایی .
آغاز : بسله . پیرایه رخسار نیکو عذار معانی و الفاظ دلفریب و حلیه
گران‌بهای سراپای عروسان زیباروی و حوراوشان مشکین موی صنوف
حروف خاطر شکیب که طرازندگان خلوات صفحات و حجله نشینان شبستان
اوراقد حمد و ثنای جناب اقدس کبریائیت جلت عظمته ...
انجام : شنیدم که در وقت نزع روان

تحفة العراقین : خاقانی ، ش ۵۱۳۷ ، نستعلیق سده ۱۰ ، عنوان
شنگرف ، دیباچه را ندارد . تحفة العراقین از آثار مشهور خاقانی و حدود
۳۲۷۱ بیت است و خاقانی دیباچه‌یی به نثر در کمال قدرت ادبی در مقدمه آن
انشاء کرده است ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج مشکی مقوایی .
آغاز : بسله . و به نستعین .

مائم و نظارگان غمناک
زین حقه سبز و مهره خاک
انجام :

نورالانوار در برش باد
رب‌الارباب باورش باد

تذکره اولی الالباب والجامع للمعجب المعجاب : شیخ داود انطاکی ، ش ۶۶۲۵ ، نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ ، نسخه از آغاز است تا حرف (فاء) ، تاریخ تملک ۱۰۷۶ دارد . **محمدتحصین طیب** شاگرد محمد مؤمن تنکابنی مازندرانی بدستور استاد خود این نسخه را در مصر نویسانیده و ۷ تومان مزد کتابت و وراقی آن شده است و خط همین تنکابنی در پشت برگه نخست هست و می نویسد که من این نسخه را دیده‌ام و ۲۰ تومان می‌ارزد ، ۳۶۳ برگه ۲۱×۱۵ ، ۲۳ سطر ۸×۱۴ ، کاغذ سپاهانی ، جلد نیساج تریاکی ضربی مقوایی .

تفسیر کشاف : جارالله زمخشری (ابوالقاسم محمود بن عمر خوارزمی زمخشری) ، ش ۲۴۷۰ ، سده ۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، سرلوح ، باحواشی . جارالله زمخشری (۴۶۷-۵۳۸) منسوب بقریه زمخشر از قراء خوارزم از بزرگان علماء و سرآمد محدثین و مفسرین عامه معاصر طبرسی و صاحب تألیفات بسیار در تفسیر و حدیث و لغت و نحو و امثال عرب و دیوان رسائل و فقه و اصول و مواعظ و خطب بوده و بعضی از آثار وی نیز چاپ شده است ، ۲۷۲ برگه ۲۹×۳۰ ، ۴۷ سطر ۱۳×۲۳ ، کاغذ فرنگی ، جلد نیساج مشکی ضربی مقوایی درون تریاکی .

آغاز : بسملة . رب یروتتم . الحمد لله الذی انزل القرآن کلاما .
انجام : مؤلفا منتظبا . . . و عون حننت هذه النسخة الاصل الاولی
لتی نقلت امن السواد و هی امر الکشاف الحرمة المبارکة ...

تفسیر مواهب علیه : کمال الدین حسین بن علی واعظ کاشفی بیهقی سبزواری ، ش ۵۱۳۵ ، نستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، سرلوح زر و لاجورد ، اسامی سور و آیات قرآنی بخط نسخ با شنگرف . مواهب علیه را ملاحسین واعظ کاشفی برای امیر علیشیر نوایی نوشته است ، در ۸۹۷ آغاز بتألیف ننوده و درشوال ۸۹۹ آنرا بانجام رسانیده است و به تفسیر حسینی نیز مشهور است ، ۳۹۷ برگه ۲۳×۳۵ ، ۱۹ سطر ۱۴×۲۴ ، کاغذ سپاهانی ، جلد نیساج تریاکی مقوایی عطف نیساج زرد .
آغاز : کهیعض . در مواهب صوفیا بادیه از مواهب که بر شیخ

رکن‌الدین علاءالدوله سمنانی قدس سره فرود آمده مذکور است .
انجام : با خامه که این نامه اقبال نوشت و انجام سخن بایمن الفال
نوشت گفتم مه و روز و سال تاریخ نویسی فی الحال دوم ز شهر شوال نوشت
(۸۹۹) .

تمرنامه : : ملا عبدالله هاتفی خوبوشانی جامی ، ش ۵۱۳۵ ، نستعلیق
سده ۱۰ ، عنوان نستعلیق درشت تر وزرین ، جدول زر و لاجورد ، آغاز و
انجام نسخه افتاده است و بر پاره‌یی برگها اثر آب دیدگی پیدا است . هاتفی از
نزدیکان جامی و بقولی (تحفه سامی ص ۲۹۴ خواهرزاده وی است و از شعرایی
است که خمسه نظامی را جواب گفته‌اند. تمرنامه که ظفرنامه نیز نامیده می‌شود
یکدی از خمسه اوست که حدود ۶۵۶ بیت است ، ۷۳ برگ ۱۵×۲۳ ، ۱۵ سطر
۱۴×۷ ، کاغذ سمرقندی نخودی ، جلد تیماج قهوه‌یی یک‌لا .
آغاز نسخه ما : پیاسخ بدین گونه فرسوداست که شاه عجم شهریار
عرب انجام نسخه ما :

پس زیورش شد چو رخت اساس ز تسبیح او دانه کرد التماس
تمهید القواعد الاصولیه والعربیه : شهید ثانی ، ش ۲۲۵۵ ، نستعلیق سید
هادی ابن محمد تقی موسوی گیلانی در روز پنجشنبه دهه سوم محرم ۱۲۸۲
در دارالسلطنه اصفهان ، عنوان نسخ ، سنگرف ، باحاشی ، شهید ثانی از علماء
و فقهاء بزرگ مذهب امامیه در قرن دهم بوده و کتاب خود را مشتمل بر صد
قاعده (در قسمت اول قواعد اصولی و در قسمت دوم قواعد عربیه و ادبیه) در
سال ۹۵۸ پایان رسانیده و خود فهرستی برای مطالب کتاب بطرز کتابهای
فقهی تألیف نموده است ، ۲۱۳ برگ ۱۴×۲۰ ، ۱۴ سطر ۸×۱۴ ، کاغذ
فرنگی ، جلد تیماج مشکی مقوایی .

ج

جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام : شیخ محمد حسن بن
شیخ باقر بن شیخ عبدالرحیم آقا محمد صغیر بن مولی عبدالرحیم شریف کبیر
اصفهانی نجفی ، ش ۱۳۹۱ (کتاب الايقاعات) ، نسخ سده ۱۳ ، عنوان و نشان

شنگرف ، با حواشی ، عنوان در حواشی نیز شنگرف . صاحب جواهر (۱۲۶۶م) ، در نجف) شاگرد شیخ جعفر کاشف الغطاء نجفی و سید جنود عاملی صاحب مفتاح اکرامه بوده و از شیخ احمد احسائی نیز اجازه داشته است . جواهر - الکلام در میان کتابهای فقهی مانند بحار الانوار مجلسی است در میان کتابهای اخبار ، ۲۸۹ برگ ۲۰×۳۱ ، ۳۱ سطر ۱۲۵×۲۱ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج مقوایی ضربی آلبالویی درون سبز .

* ش ۱۳۱۳ (کتاب التجارة) ، نسخ ابوالحسن النیریزی در ۱۲۶۳ ، نشان شنگرف ، با حواشی ، علی بن لطفعلی بن احمد التبریزی در ۱۲۷۴ و عبدالعلی بن محمد التبریزی در ۱۳۴۴ دارنده نسخه بوده اند ، ۳۶۴ برگ ۲۰×۳۰ ، ۲۷ سطر ۱۲۵×۲۱ ، کاغذ سپاهانی نخودی ، جلد تیماج آلبالویی ضربی مقوایی .

* - ش ۱۳۱۲ (کتاب الضمان) ، نسخ شده ۱۳ ، نشان شنگرف ، حواشی نیز باشنگرف ، محمدتقی الطباطبائی التبریزی دارنده نسخه بوده است ۲۶۶ برگ ۲۰۵×۳۰ ، ۳۱ سطر ۱۲۵×۲۰۵ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج سرخ زرکوب مقوایی .

* - ش ۱۱۱۸ (کتاب الغسل) ، نسخ سده ۱۳ ، نشان شنگرف ، با حواشی ، نسخه در سوم رمضان ۱۲۶۵ از ضیاءالدین نامی بمبلغ سی و سه قران خریداری شده است ، ۲۹۸ برگ ۲۱×۳۰ ، ۲۹ سطر ۱۲×۲۱۵ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج آلبالویی ضربی مقوایی .

* - ش ۱۱۱۷ (کتاب النکاح) ، نسخ سده ۱۳ ، عنوان شنگرف در حاشیه ، نشان شنگرف و لاجورد ، با حواشی ، میرزا محمدتقی قاضی زاده تبریزی و محمدتقی بن محمد باقر الطباطبائی التبریزی مالک نسخه بوده اند ، ۲۴۶ برگ ۲۰۵×۳۰ ، ۳۱ سطر ۱۲۵×۲۱ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج سرخ مقوایی .

ح

حَدِيقَةُ الْحَقِيقَةِ : سنایی ، ش ۲۲۵۸ ، نستعلیق ، خوش ۱۰۱۹ ،

عنوان شنگرف و نستعلیق درشت تر، جدول زر و لاجورد، باسرلوح، دیباچه را ندارد، نسخه را ابوالقاسم حسینی گرگ یراق در ۱۲۵۸ در کلکته از حاجی محمدتقی خان کرمانشاهی خریده است. حدیقه الحقیقه از مثنویهای مشهور حکیم سنایی است شامل ده هزار بیت در توحید و عرفان و اخلاق و سنایی آنرا در ۵۲۵ بیابان رسانیده است، ۳۱۱ برگ ۱۶۵×۸۵ ، ۱۵ سطر ۱۲×۵ ، کاغذ فرنگی، جلد تیماج تریاکی ضربی حاشیه زرد.

آغاز:

ای درون پرور برون آرای
ای خرد بخش بی خردبخشای

انجام:

صد هزاران ثنا چو آب زلال
از رهی باد بر محمد و آل

خ

خزانه الادب (شرح لامیه العجم طفرائی): صلاح الدین خلیل بن ایبک صفدی، ش ۵۱۳۲، نسخ، عنوان و نشان و جدول شنگرف، با حواشی، یادداشت یوم جمعه ۲۴ شهر ربیع الاول سنه ۱۲۵۳ در پشت برگ نخست، نسخه را محمد حسین بن محمد رضا التبریزی در ذیحجه ۱۳۲۱ از مشهدی حاج آقا کتابفروش خریداری کرده است، ۳۲۳ برگ ۳۰×۲۰ ، ۳۱ سطر ۱۲×۲۱ ، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی درون آبی عطف تیماج تریاکی.

د

* **دیوان امیر معزی** - ش ۵۲۸۱، نستعلیق ریز سده ۱۳، عنوان شنگرف، شامل قصائد و مقطعات و چند ترجیع و ترکیب بند، ۱۴۵ برگ ۲۰×۱۳ ، ۲۳ سطر ۷×۱۴ ، کاغذ فرنگی، جلد تیماج تریاکی مقوایی.

آغاز: ستاره سجده برد طلعت منیرترا

زمانه بوسه دهد پایه سریرترا

انجام: دراتویی که زجد و پدر رسند بتو

مقیم باد در اینخانه تا بروز طلاق

ر

الروضه البهیه فی شرح اللمعة دمشقیه : شرح شهید ثانی (زین العابدین بن علی بن احمد شامی عاملی) برلمعه دمشقیه شهید اول (۷۳۴-۷۸۶) ، در فقه امامیه ، ج ۱ ، ش ۲۲۰۰ ، نسخ باقر بن السولی محمد در ۲۷ رمضان ۱۰۴۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، باحواشی و شرح زیر سطرها ، عنوان و نشان در حواشی نیز شنگرف ، شرح را شهید دوم (۹۱۱-۹۶۶) در ربیع الاول ۹۵۶ آغاز و در جمادی الاولی ۹۵۷ باجم رسائیده است ، آفاکمال در ۱۱۲۶ دارنده نسخه بوده است ، ۲۹۴ برگ ۱۹×۳۰ ، ۱۹ سطر ۱۱×۲۰ ، کاغذ سمرقندی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی فرسوده عطف تیماج سرخ .

* - ش ۲۲۰۱ ، ج ۲ ، نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی و شرح زیر سطرها ، عنوان و نشان نیز شنگرف در حواشی ، آفاکمال در ۱۱۲۶ دارنده نسخه بوده است ، ۲۹۵ برگ ۲۰×۳۰ ، ۱۹ سطر ۱۰×۲۰ ، کاغذ سمرقندی ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی فرسوده عطف تیماج مشکی .

روضه الصفا : محمد بن خاوند شاه بن محمود بخاری معروف به میرخواند (با مسالك و ممالك از رضاقلی خان هدایت) ، ش ۱۲۳۲ ، ج هفتم ، نستعلیق ذیحجه ۱۰۰۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر ولاجورد و شنگرف ، باسرلوح و حاشیه سازی وزرپاشی در دو صفحه آغاز نسخه ، ۲۳۵ برگ ۲۰×۳۳ ، ۲۱ سطر ۱۲×۲۳ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج ضربی مقوایی .
آغاز : مشاطه رخساره ابکار سخن و پیرایه بند حکایات نو و گهن جواهر مآثر خاقان منصور را براینمواں بنصه ظهور می آورد .

انجام :

بحر عطایش همه گر موج زن
بهر فراغ دل اهل سخن
سیر فلک باد بکامش مدام
نامه امید بنامش تمام

ز

* زینة المدايح : محمد صادق مروزی ، ش ۶۷۵۷ ، نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان سنگرف کتاب شامل قصائد و قطعاتی است که شعرای ملتزم رکا بفتحعلیشاه قاجار از بدو پادشاهی او تا سال هفتم سلطنتش برشته نظم کشیده اند و محمد صادق مروزی آن اشعار را با اسم و رسم شعرا و بسط و تفصیل قصاید و مقطعات و سبب نظم هریک جمع آوری نموده و از طرف فتحعلیشاه به زینة المدايح موسوم گشته است ، ۱۹۵ برگ ۱۳×۲۴ ، ۱۵ سطر ۱۸×۹ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی .

آغاز : ای گشته تو گل فروش بازار سخن

رنگین ز تو برگ برگ گلزار سخن

اوصاف تو دیباچه مجموعه نطق

توحید تو دیباچه مجموعه نطق

انجام : این نیزه بدست خسرو ایرانست

سیمین دم و فولاد سر و حرز انست

سرها همه بی تن شده اندر آنست

تنها همه بی سر شده اندر آنست

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

سیاق التواریخ ، تاریخ ایران از قدیم تا زمان فتحعلی شاه ، ش ۱۲۳۳ ، شکسته نستعلیق و سیاق سده ۱۳ ، عنوان و نشان سنگرف ، ۷۰ برگ ۲۰×۳۳ ، ۲۷×۱۳ ، کاغذ فرنگی نخودی ، جلد تیماج قهوه‌بی مقوایی .
آغاز : خلاصه تاریخ پادشاهان عجم و غیره که در ملک ایران سلطنت کرده اند .

انجام : جان محمد خان نیز مامور شده باتفاق حاجی ابراهیم محاربه و ..

ش

* شرح التجرید : قوشچی ، ش ۲۲۵۹ ، شکسته نستعلیق روز

دوشنبه ۱۰ ربیع الاولی ۱۱۳۲ ، جدول زر ولاجورد ، با سرلوح زیبا ، متن نسخ درشت تر با خط های زرین زیر آن ، حواشی نستعلیق ریز ، دیباچه را ندارد ، ۳۶۳ برگ ۱۰×۱۸ ، ۲۱ سطر ۶×۱۳ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی .

* شرح قانون بوعلی : علاءالدین ابی الحسن علی بن ابی الحزم مکی القرشی معروف به ابن نفیس ، ش ۵۱۳۷ ، نسخ جمعه هفتم محرم سنه ۷۳۷ ، کتاب چهارم ، عنوان درشت تر باشنگرف ، عبدالله بن ترکی در ۱۲۴۳ دارنده نسخه بوده است ، ۲۷۳ برگ ۱۸×۲۵ ، ۲۳ سطر ۱۳×۲۰ ، کاغذ سمرقندی نخودی ، جلد تیماج مشکی مقوایی .

آغاز : الكتاب الرابع من كتب القانون الشيخ الرئيس ابی علی الحسین بن عبدالله سینا النجاری قدس الله روحه بشرح الامام العالم العلامة علاءالدین ابی الحسن علی بن ابی الحزم مکی القرشی ...
انجام : ان هذه المعجون مساوفی القوة للمعجون الهندی و هوی يقوی المعده

* شرح کافیه ابن حاجب بفارسی ، ش ۶۰۶۸ ، نسخ ملامحمد هاشم بن محمد کاظم اصفهانی در روز چهارشنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۰۹۲ ، عنوان زرین ، نشان شنگرف متن نسخ درشت تر باشنگرف ، یادداشت ۱۱۸۱ دارد ، عبدالسلام مولوی در ۱۳۲۷ (با خط و پنج مهر او) و عبدالعزیز مولوی (با دو مهر) دارنده نسخه بوده اند ، پشت برگ اول و آخر نسخه مطالب متفرقه بسی یادداشت شده است ، پشت برگ اول شرح جامی نوشته شده است و شاید همان باشد ، ۴۶۸ برگ ۱۷۵×۲۸۵ ، ۱۹ سطر ۱۰×۱۸۵ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی درون ساده عطف تیماج سرخ .

* شرح منظومه : حاج ملا هادی سبزواری ، ش ۲۲۶۳ ، نسخ محمد مهدی الحسینی اعرجی جادجانی در ۱۲۸۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی . سبزواری (م ۱۲۸۹) از بزرگان حکماء الهی بوده و شرح منظومه وی در حکمت و منطق شهرتی بسزا دارد ، دو بیت شعر از عمان سامانی با نستعلیق شکسته در برگ آخر نسخه ۱۶۲ ، برگ ۱۵۵×۲۱۵ ، ۲۱ سطر

۱۳×۷۵ ، کاغذ سپاهانی نخودی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی .
 * شرح نصاب : محمد بن فصیح بن محمد المدعوب کریم دشت .
 بیاضی ، ش ۵۳۰۲ ، نسخ سده ۱۲ ، عنوان و نشان سنگرف ، با حواشی .
 نصاب الصبیان تالیف ابونصر فراهی (قرن هفتم) منظومه‌یی است عربی بفارسی
 شامل دو بیست بیست که ترجمه لغات مهمه عربی بفارسی را در بردارد و دارای
 شروح بسیاری است از آن جمله شرح دشت بیاضی که در قرن دهم انجام
 گرفته است ، ۱۶۹ برگ ۱۴×۲۰ ، ۱۴ سطر ۱۳×۷۵ ، کاغذ فرنگی ،
 جلد تیماج مشکی فرسوده .

آغاز : حمد و ثنای نامحدود و شکر و سپاس نامعدود حضرت علیم
 معبود و کریم واجب الوجود را که نصاب صبیان انسان را تاج علم الاسماء
 بر سر نهاده ... اما بعد چنین گوید ... محمد بن فصیح بن محمد المدعوب کریم
 الدشت بیاضی

انجام : بدانکه الف فاعل وسین استعفال گاه باشد که فعل لازم را
 متعدی گردانند چون ..

صحیفه کامله سجادیه : امام زین العابدین (ع) ، ش ۲۲۶۲ ، نسخ
 خوش سده ۱۱ ، ترجمه فارسی زیر سطرها نستعلیق سنگرف با حواشی فارسی
 نستعلیق ریزتر ، برگهایی از آخر نسخه افتاده ، اثر در آب افتادگی در چند
 برگ آغاز نسخه ، ۱۷۸ برگ ۱۱×۱۹ ، ۹ سطر ۸×۱۴ ، کاغذ سمرقندی ،
 جلد تیماج مقوایی مشکی عطف پارچه .

* الصراح من الصراح (مختصر صحاح جوهری) : ابوالفضل جمال
 الدین محمد بن عمر بن خالد قرشی ، ش ۵۱۳۱ ، نستعلیق محمد بن شیخ حافظ
 بن شیخ عبدالواحد بن شیخ عبداللطیف بن شاه جلال قادری انصاری در نیمه
 روز ۲۲ شوال ۱۰۷۰ ، عنوان و نشان سنگرف ، با حواشی . قرشی صحاح اللغه
 را مختصر کرده و آنرا روز سه شنبه ۱۶ صفر سال ۶۸۱ در کاشغر پایان
 رسانیده و آنرا الصراح من الصراح نام نهاده است لکن بیشتر به صراح اللغه

معروف گردیده است، پراکنده هایی به فارسی و عربی در آغاز نسخه، تاریخ ۱۲۷۴ و ۱۲۸۲ در پشت برگ اول، تاریخ تولد محمدباقر در دهم ربیع الاول ۱۲۷۹ نیز در همان برگ، ۲۵۶ برگ ۱۹×۳۰ ، ۲۳ سطر ۱۲×۲۱ ، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی درون مشکی.

ح

عده الداعی ونجاح الساعی : ابن فجدحلی، ش ۵۱۷۱، نسخ ابن محمد یوسف حسینی در ۱۶ شوال ۱۰۷۱، عنوان و نشان شنگرف، با حواشی، ۱۷۰ برگ ۱۱×۱۹ ، ۱۸ سطر ۱۳×۵ ، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج قهوه‌بی تیره.

علم معالجه امراض (پاتالوژی)، ش ۶۰۹۹، شکسته نستعلیق سده ۱۴، باید از ترجمه‌های مدرسه‌های جدید زبان قاجاریه باشد. ۴۳۷ برگ ۱۵×۲۱ ، کاغذ فرنگی، جلد تیماج تریاکی مقوایی.

ق

قرآن ش ۲۴۶۸، نسخ، ترجمه فارسی زیرسطرها نستعلیق شنگرف از سده ۱۲، حواشی نسخ زیر، عنوان سوره‌ها شنگرف با نسخ درشت‌تر، نشان در حاشیه نیز شنگرف، با دوسر لوح زیبا وزرین در آغاز نسخه، تفسیر سوره حمد در دو صفحه هریک دارای ۱۸ مربع مشکی با شنگرف نوشته شده، ۲۲۶ برگ ۱۸×۲۸ ، ۱۵ سطر ۱۱×۲۰ ، کاغذ سپاهانی نخودی، جلد روغنی زمینه سرخ گلی، با گل و بوته‌های رنگارنگ (گلی زریاشی شده)، درون زمینه سرخ با یاس سبز و گل زرد حاشیه زرین.

گ

گلشن راز: محمود بن عبدالکریم شبستری، ش ۵۱۳۴، نستعلیق خوش عبدالکریم منشی در شعبان ۱۳۰۹ برای کتابخانه آقا میرزا علی اصغر خان امین‌السلطان، عنوان با نستعلیق درشت‌تر، شبستری گلشن راز را در جواب ۱۷ سؤالی که در سال ۷۱۷ امیر سید حسینی هروی راجع بمسائل دینی و عقاید عرفانی از وی نموده برشته نظم کشیده است و در آن مطالب غامض تصوف را در اشعار

دلکش بامعانی نغز عرفانی بیان کرده است، ۵۰ برگ ۱۴×۲۱ ، ۱۱ سطر ۷×۱۲ ، کاغذ سپاهانی، جلد میشن مشکی يك لا .

۴

مجمع الفرس: محمد قاسم بن حاجی محمد کاشانی متخلص به سروری، ش ۶۷۲۳، نستعلیق سده ۱۲ و ۱۳، لغات با شنگرف و نسخ درشت تر، آغاز نسخه افتاده است، مطالب پراکنده بی درپشت برگ اول و آخر یادداشت شده است. سروری از شعرای اوایل قرن ۱۱ بوده و فرهنگ خود را در ۱۰۰۸ هجری تألیف کرده است و کتابش به فرهنگ سروری نیز معروف است، ۲۰۱ برگ $۱۶ر۵ \times ۲۷ر۵$ ، ۲۱ سطر $۱۰ر۵ \times ۲۰$ ، کاغذ سپاهانی، جلد تیماج تریاکی مقوایی.

آغاز: اما بعد برای معنی آرای ارباب فطرت و دهاء و ضییر بیضا تنویر اصحاب فطنت و ذکا مخفی نماند که چون فقیر حقیر کثیر التقصیر بنده ساهی جانی محمد قاسم بن حاجی محمد کاشانی المدعو بسروری ... انجام: چه خود را محروم ساخته از کتاب توحید و نعمت و منقبت و از مرتبه انصاف و مرحمت و شفقت .

من آنچه شرط بلاغت باتو میگویم
تو خواه از سختم پند گیر و خواه ملال . تست الکتاب .
مجموعه، ش ۵۱۳۶، نستعلیق و شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، یادداشت بر تخت نشستن ناصرالدینشاه در ۱۲۶۴ درپشت برگ آخر، ۱۳×۲۲ ، کاغذ فرنگی، جلد تیماج تریاکی يك لا، دارای:
۱- گنج شایگان، نستعلیق ۱۲۶۷، عنوان شنگرف، در پنج باب و به تقلید گلستان سعدی است .

۲- جنگ مطالب پراکنده فارسی و عربی .

۳- یوسفیه: میرزا هادی، نستعلیق روز دوشنبه ۱۷ شعبان ۱۳۷۸، فارسی است در شانزده مجلس .

۴- قصیده ها در ستایش علی (ع) بفارسی از توحید و ذوقی بهمین خط .

۵- رباعیات و يك قصیده فارسی بخط شکسته نستعلیق تازه تر .

- مجموعه** ، ش ۵۱۷۹ ، نسخ و نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲ ، ربعی کوچک ، جلد تیماج آلبالویی مقوایی عطف مشکی ، دارای :
- ۱- مسائل متفرقه : فارابی ، نستعلیق چلیپا ساخته در ۱۰۴۸ ، عنوان شنگرف .
- ۲- نکت : از همو ، نوشته در ۱۰۴۸ .
- ۳- بندی از فتوحات ابن عربی .
- ۴- السياسات المدنیة : فارابی ، نوشته ۱۰۴۸ .
- ۵- ایضاح براهین مستنبطه فی مسائل عریضه شریفه : ابن سینا ، نوشته ۱۰۴۸ ، در سه فصل .
- ۶- الارزاق : ابن سینا ، نوشته ۱۰۴۸ .
- ۷- شبهة الاستلزام مع جوابه : خلیل قزوینی .
- ۸- الجمع بین الرایین افلاطون و ارسطو : فارابی ، نوشته محمد مؤمن گونابادی در ۱۵ صفر ۱۰۱۵ در اصفهان .
- ۹- رساله فی العلة الاولى و العلول و حرکاته : اسکندر افرویدی ، نوشته ۱۰۴۸ .
- ۱۰- تحقیق التقابل : دوانی ، از حاشیه تجرید او .
- ۱۱- صدور الواحد من الكثير : خواجه نصیر طوسی .
- ۱۲- رساله فی بیان الخلاف فی کون القرآن قدیماً او حادثاً : میرسید شریف گرگانی .
- ۱۳- رساله تحقیق واجب : میرداماد .
- ۱۴- معنی القدره : از همو .
- ۱۵- قوس النهار : از همو .
- ۱۶- علم اله : ابن سینا .
- ۱۷- کتاب شیخ ابوسعید فی جواب شیخ رئیس .
- ۱۸- عشرة المسائل مع اجوبة : ابن سینا .
- ۱۹- رساله فی انه لا مؤثر فی الوجود الی اله .
- ۲۰- سر القدر : ابن سینا .

۲۱ - رساله عرضیه : از همو .

۲۲ - رساله : سید شریف . این فهرستی است که در صفحه عنوان نسخه

آماده ولی نسخه افتادگی دارد و از شماره ۹ بیعد ازین رفته است .

منتخب الشفائیه : عبدالله الطیب (اصل از حکیم شلیمر فلمنکی) ، ش ۶۱۰۰ ، نسخ حسین الشهیر به باباشیخ ابن احمد خرمجای در شعبان ۱۳۱۰ بدستور ملامحمد امین مولوی ، مهر عبدالعزیز مولوی در برگ اول و دوم نسخه ، عبدالسلام مولوی در ۱۳۲۶ فهرستی برای کتاب نوشته و یادداشتهایی با جوهر آبی از همو در برخی حاشیه ها دیده می شود ، ۳۴۹ برگ ۱۶×۲۱ ، ۱۶ سطر ۱۶×۹ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی .

منتهی المطلب فی تحقیق المذهب : علامه حلی (جمال الدین ابو منصور

حسن بن سدید الدین یوسف بن زین الدین علی بن مطهر حلی) (۶۴۸-۷۲۶) ، ش ۱۳۱۴ ، نسخ سده ۱۱ ، عنوان سنگرف ، با حواشی ، شیخ حسن العبودی در ۱۲۲۲ واحمد بن حسن بن علی حسن الخواجه النجفی در ۱۱۴۳ دارنده نسخه بوده اند . کتاب معروف به منتهی علامه نیز می باشد ، ۳۷۸ برگ ۱۸×۳۰ ، ۳۳ سطر ۲۲×۵ ، کاغذ فرنگی نخودی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی عطف تیماج مشکی .

من لایحضر الفقیه : ابن بابویه ، ش ۵۴۱۱ ، نسخ سده ۱۱ ، عنوان

سنگرف با نسخ درشت تر ، نشان سنگرف ، جدول زر و سنگرف و لاجورد ، یک سر لوح و حاشیه گل و بوته در دو صفحه آغاز نسخه ، با حواشی ، نسخه از ابواب القضاء است تا پایان کتاب ، ۳۵۹ برگ ۱۴×۲۵ ، ۲۱ سطر ۹×۱۵ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج آلبالویی مقوایی .

* - ش ۲۲۵۶ ، نسخ محمد باقر بن محمد امین حسینی طالقانی در

اواخر رجب ۱۰۵۹ ، عنوان سنگرف و نسخ درشت تر ، نشان سنگرف ، با حواشی ، ۲۲ برگ آخر کتاب حاشیه سنگرف و نسخ درشت تر ، من لایحضر از کتب اربعه حدیث شیعه امامیه و مشتمل بر چهار مجلد و ۶۶۰ باب است ، نسخه از ابواب قضایا و الاحکام است تا آخر ، یادداشت سالهای ۱۱۱۱ و ۱۱۱۹ و ۱۱۲۵ و ۱۱۳۰ و ۱۱۳۷ و ۱۱۴۲ و ۱۱۴۷ و مطالب پراکنده بخط نسخ ریز در برگ اول ،

۲۴۰ برگ ۱۹۰×۲۹۰ ، ۱۹ سطر ۱۲×۱۸ ، کاغذ سمرقندی ، جلد تیماج
آلبالویی مقوایی .

المیامر : فخرالدین محمد بن علی بن ابی نصر نیشابوری اسفراینی ، ش
۲۲۳۵ ، نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، با حواشی ، نستعلیق تازه تر
در برگ آخر ، گوشه‌برگهایی از آغاز نسخه از بین رفته . میامر در امراض و معالجه
آنها است در ۳۲ میمر هر یک چند مقاله ، ۳۳۹ برگ ۱۸×۲۴ ، ۲۱ سطر ۱۱×۱۶ ،
کاغذ سیاهانی نخودی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی .

ن

نقایس الفنون فی عرایس العیون : مولی شمس الدین محمد بن محمود
آملی ، ش ۱۳۹۷ ، نستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و شنگرف
ولا جورد ، با سر لوح ، دو صفحه آغاز نسخه میان سطرها زراندود ، نسخه در
۱۲۲۲ در هندی بوده ، در ۱۲۴۶ کتاب در کتابخانه بهمن میرزا بوده و وی در ۱۲۶۰
آنها را بکسی بخشیده است ، تاریخ زلزله اردبیل در ۱۲۸۰ . نقایس الفنون را آملی
بنام شیخ ابواسحق اینجو (۷۱۹-۷۵۸) از پادشاهان آل مظفر در ۷۳۶ تألیف و پس
از ۷۴۲ بیایان رسانیده است ، ۶۹۱ برگ ۱۶×۳۰ ، ۲۱ سطر ۱۱×۲۱ ، کاغذ
سمرقندی ، جلد تیماج تریاکی زرکوب ضربی مقوایی .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی